

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L. Š.**, bývajúceho v S., proti žalovanej **Sociálnej poisťovni**, so sídlom v Bratislave, 29. augusta 8-10, o **náhradu škody**, vedenej Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 14 C 364/2012, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Prešov z 12. septembra 2014 č. k. 14 C 364/2012-239 takto

r o z h o d o l :

Dovolacie konanie **z a s t a v u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov zhora označeným uznesením zastavil konanie a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej do 3 dní od právoplatnosti „trovy“ (správne „náhradu trov“) konania v sume 94,90 eur.

Proti takémuto uzneseniu okresného súdu podal žalobca (označujúci inak napádané rozhodnutie za rozsudok) dovolanie, dôvodiac o. i. tým, že takýto opravný prostriedok podáva pre znemožnenie mu jeho niekdajším advokátom JUDr. M. konania pred odvolacím súdom a nadobudnutie právoplatnosti dovolaním napádaného „rozsudku“ (správne „uznesenia“); pričom aj na výzvu súdu prvého stupňa na doplnenie podania označeného za dovolanie (urobenú uznesením Okresného súdu Prešov zo 4. mája 2015 č. k. 14 C 364/2012-251) zotrval na tom, že jeho záujmom bolo (a je) napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa dovolaním.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) skúmal predovšetkým v zmysle ustanovenia § 103 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) podmienky, za ktorých môže o dovolaní konať a dospieť

k záveru, že v prejednávanej veci ide o prípad výskytu takej prekážky konania, ktorú nemožno odstrániť a ktorej existencia bráni pokračovaniu v konaní o dovolaní (a i zaobraníu sa takýmto podaním z pohľadu skúmania vecnej opodstatnenosti ním uplatňovaných námietok).

I keď O. s. p. neobsahuje výslovný výpočet podmienok, za ktorých môže súd vo veci konať (zákonom označovaných aj za podmienky konania) a tieto ani výslovne nedefinuje, zo zákonnej úpravy jednotlivých takýchto podmienok možno vyvodiť, že medzi ne patria také podmienky na strane súdu a účastníkov konania, ktoré musia byť splnené na to, aby mohol byť dosiahnutý cieľ občianskeho súdneho konania vyplývajúci už zo základných ustanovení O. s. p. (v prvej hlave prvej časti zákona). Na strane súdu k podmienkam konania patria tie, ktoré vymedzujú jeho práva a povinnosti ako orgánu štátu konať a vydať rozhodnutie. Jednou z takýchto podmienok je nepochybne aj funkčná príslušnosť, úprava ktorej dáva odpoveď na otázku, ktorý súd je príslušný konať a rozhodovať o veci v inštančnom postupe a chýbajúca funkčná príslušnosť na prejednanie určitej veci predstavuje neodstrániteľnú prekážku konania (alebo nedostatok podmienky konania, ktorý nejde odstrániť).

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 10 ods. 1 O. s. p. krajské sudy rozhodujú o odvolaniach proti rozhodnutiam okresných súdov a podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia o odvolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov prvého stupňa rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

Podľa § 10a O. s. p. o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako odvolacích súdov rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky (odsek 1); o dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu rozhoduje iný senát tohto súdu (odsek 2); o mimoriadnych dovolaniach proti rozhodnutiam súdov rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky (odsek 3) a o mimoriadnych dovolaniach proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu rozhoduje iný senát tohto súdu (odsek 4).

Už prvé z práve odcitovaných ustanovení základného predpisu civilného procesného práva Slovenskej republiky nepripúšťa žiadnu pochybnosť o tom, že dovolaniami možno

napádať iba právoplatné rozhodnutia odvolacích súdov, teda len také rozhodnutia, ktoré sú výsledkom preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Postavenie odvolacieho súdu zásadne prislúcha len súdom krajským alebo najvyššiemu súdu. I keď toto dnes už neplatí celkom bezvýnimčne (napr. o odvolaní proti výroku o trovách konania v platobnom rozkaze rozhoduje podľa § 174 ods. 2 vety druhej O. s. p. súd, ktorý vydal platobný rozkaz, teda súd prvého stupňa, ktorým je dnes principiálne okresný súd), vystupovanie okresného súdu v pozícii súdu odvolacieho je výnimkou z pravidla a rozhodnutia tohto článku sústavy všeobecných súdov až na prípad preukázania takejto výnimky nie sú spôsobilými predmetmi dovolania.

Občiansky súdny poriadok obsahuje úpravu funkčnej príslušnosti najvyššieho súdu len na rozhodovanie o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako súdov odvolacích a rozhodnutiam najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho (§ 10a ods. 1 a ods. 2 O. s. p.). V prejednávanej veci však o takéto rozhodnutie nejde, keďže dovolaním sa tu (vychádzajúc z jeho obsahu) napáda uznesenie okresného súdu (hoc aj chybné označované za rozsudok), teda rozhodnutie vydané v rámci inštančného postupu súdom prvého stupňa. Nejde tu ani o žiaden prípad výnimky z pravidla, podľa ktorého okresné súdy postavenie odvolacích súdov nemajú (dovoláním napádané uznesenie okresný súd nevydal v rámci zákonom mu priznaného oprávnenia na prieskum správnosti jeho skoršieho rozhodnutia, ale ako súd rozhodujúci o skončení konania jeho zastavením a o náhrade trov takto skončeného konania v prvom stupni). Napokon tu nejde ani o jediný zákonom ustanovený prípad, v ktorom by mal najvyšší súd ako súd dovolací možnosť preskúmať i rozhodnutie okresného súdu vydané v prvom (a jedinom) stupni, pretože by sa tak mohlo stať výlučne v konaní o mimoriadnom dovolaní proti takému rozhodnutiu (§ 10a ods. 3 O. s. p.), na ktorého podanie je ale legitimovaný jedine generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O. s. p.) a účastník by k podaniu mimoriadneho dovolania mohol dať nanajvýš podnet (čo sa ale dosiaľ nestalo a s prihliadnutím k časovým súradniciam prípadu treba už včasné podanie mimoriadneho dovolania v tejto veci považovať za vylúčené).

So zreteľom k už uvedenému tak dovolací súd mal za to, že na prejednanie dovolania žalobcu najvyššiemu súdu chýba funkčná príslušnosť. Keďže chýbajúca funkčná príslušnosť predstavuje (ako už bolo zmienené vyššie) neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, dovolacie konanie bolo nutné podľa § 104 ods. 1 vety prvej O. s. p. v spojení s ustanovením § 243c rovnakého zákona zastaviť.

Pre nedostatok funkčnej príslušnosti pritom bolo bez právneho významu, či a s akým výsledkom skončilo konanie o poskytnutie právnej pomoci, prebiehajúce na základe žiadosti žalobcu pred Centrom právnej pomoci (ďalej len „centrum“). V ňom síce najvyšší súd (rozsudkom z 19. mája 2015 sp. zn. 3 Sžo 38/2014) zmenil rozsudok Krajského súdu v Košiciach, potvrdzujúci rozhodnutie centra o nepriznaní nároku na právnu pomoc (rozsudok z 11. februára 2014 č. k. 5 Sp 14/2013-45) tak, že rozhodnutie centra zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, akýkoľvek výsledok takého konania by však na výsledku dovolacieho konania v prejednávanej veci nemohol absolútne nič zmeniť. Buď by totiž žalobcovi advokát ustanovený bol, avšak dovolacie konanie by aj tak muselo byť zastavené pre absenciu funkčnej príslušnosti; alebo by rovnaký následok nastal pri neustanovení žalobcovi advokáta a rozhodnutí sa týmto pre zvolenie si advokáta mimo konania pred centrom; treťou možnosťou by tu bola jediná účinná pomoc ustanoveného alebo zvoleného advokáta žalobcovi, spočívajúca v späťvzati beznádejného dovolania a nasledovaná zastavením dovolacieho konania z tohto – inak prednostného – dôvodu a napokon tou poslednou predstaviteľnou procesnou situáciou by mohol byť neúspech žalobcu so žiadosťou o ustanovenie mu advokáta centrom a nezvolenie si ním advokáta ani na výzvu súdu, požadujúcu odstránenie nedostatku podmienky povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní (podľa § 241 ods. 1 vety druhej O. s. p.), v ktorom prípade by na zastavenie dovolacieho konania žalobca najvyššiemu súdu poskytol hneď dva dôvody.

O trovách dovolacieho konania potom rozhodnuté bolo podľa § 146 ods. 1 písm. c/, § 224 ods. 1 a § 243b ods. 5 O. s. p. uplatnením pravidla uvedeného v prvom z takýchto ustanovení. Takýto postup bol namieste preto, že zastavenie dovolacieho konania zaviniť (dovolaním podaným napriek nedostatku podmienky konania) žalobca, žalovanej však v takomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli a aj keby mal platiť opak, nebol podaný návrh na priznanie náhrady, ktorý je zákonnou podmienkou rozhodovania o jej priznaní a i prípadného vyzývania na vyčíslenie náhrady, ak súd rozhoduje rozhodnutím, ktoré sa nevyhlasuje (§ 151 ods. 1 a 4 O. s. p.), takže na použitie ktorejkoľvek zákonnej výnimky pri rozhodovaní o trovách konania skončeného zastavením (§ 146 ods. 2 O. s. p.) nebol dôvod.

Toto rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2016

JUDr. Rudolf Čirč, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová